DanoveZakony365.cz

EVIDENCE TRŽEB

& DOPADY NOVÉHO ZÁKONA DO DAŇOVÉ LEGISLATIVY

Interaktivní komplet úplného znění zákona a souvisejících novel s podrobným komentářem, e-bookem a celoročním aktualizačním servisem

V ceně:

Bonusy, aktualizace:

SPV | SPOLEČNOSTI PRO VÁS | PRODEJ A ZAKLÁDÁNÍ SPOLEČNOSTÍ

Evidence tržeb 2027

Potřebujete vědět vše důležité o novinkách za pár minut? Otočte stránku!

Souhrnně k novému zákonu o evidenci tržeb Strana 3

Zákon č. 180/2026 Sb., o evidenci tržeb a o změně některých dalších zákonů (ustanovení věnovaná evidenci tržeb) Strana 5

Zákon č. 180/2026 Sb., o evidenci tržeb a o změně některých dalších zákonů (ustanovení věnovaná novele zákona o daních z příjmů) Strana 22

Zákon č. 180/2026 Sb., o evidenci tržeb a o změně některých dalších zákonů (ustanovení věnovaná novele zákona o dani z přidané hodnoty) Strana 43

Zákon č. 180/2026 Sb., o evidenci tržeb a o změně některých dalších zákonů (ustanovení věnovaná novele zákona o Finanční správě České republiky) Strana 51

Zákon č. 180/2026 Sb., o evidenci tržeb a o změně některých dalších zákonů (ustanovení věnovaná novele zákona o Celní správě České republiky) Strana 55

ZDARMA další e-booky s nejnovějšími zněními a Daňový měsíčník 2027?
Jednoduchá registrace QR kódem na obálce nebo na DanoveZakony365.cz!

EVIDENCE TRŽEB 2027. E-book v pdf. **1. vydání. Právní stav 1. ledna 2027.**
EvidenceTrzeb.Online

© 2027 DonauMedia, s. r. o., Tallerova 4, Bratislava. Pište nám na e-mail: newsletter@newsletter.cz. Vyrobeno v EU.

ISBN 978-80-8183-263-5

Upozornění: *Znění textů v této publikaci bylo prověřeno s veškerou dostupnou péčí, vydavatel ani prodejce však nepřebírají žádné záruky za eventuální škody vzniklé jejím použitím a neodpovídají tedy za to, pokud by na základě textů zveřejněných v této publikaci kdokoliv konal nebo se zdržel konání a v souvislosti s tím mu vznikla jakákoliv škoda materiální nebo nemateriální povahy. Jediným rozhodujícím zněním zákonů v případě pochybností a sporů jsou texty ve Sbírce zákonů. Autorská práva k této publikaci jsou předmětem ochrany podle zákonů ČR a SR a vykonává je výhradně vydavatel. Rozmnožování a šíření jakýmkoliv způsobem celku nebo části této publikace bez výslovného písemného svolení vydavatele je zakázáno. Nerespektování práv vydavatele může vést k soudnímu postihu včetně povinnosti náhrady škody.*

V této publikaci byly použity materiály Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Ministerstva financí ČR a ze Sbírky zákonů a mezinárodních smluv.

SPV | SPOLEČNOSTI PRO VÁS
PRODEJ A ZAKLÁDÁNÍ SPOLEČNOSTÍ **ONLINE**
+420 775 588 338
www.spolecnostiprovas.cz

Souhrnně k novému zákonu o evidenci tržeb a navazujícím novelám dalších zákonů

Evidence tržeb

Povinnost evidovat tržby podle zákona č. 180/2026 Sb. začíná 1. ledna 2027 a týká se všech podnikatelů, kteří splní podmínky pro evidenci, resp. takových plateb, ke kterým dojde při osobním kontaktu se zákazníkem nebo které budou uskutečněny v provozovně (hotovostní platby, platby kartou, QR kódem, prostřednictvím virtuálních aktiv, šekem či směnkou apod.). Kontaktní platbou však může být za stanovených podmínek také hotovostní platba uskutečněná mimo osobní kontakt či provozovnu.

Pro posouzení, zda jde o kontaktní platbu, budou rozhodující dva znaky, přičemž stačí naplnění jednoho z nich: při úhradě dochází k osobní interakci, nebo je transakce uskutečněna v provozovně.

U plateb v provozovně ale musí existovat souvislost mezi objednáním či převzetím zboží nebo služby a platbou. Pokud například zákazník učiní objednávku přes e-shop pomocí svého mobilního telefonu a současně vydá příkaz k její úhradě, bude skutečnost, že se v té chvíli nachází v nějaké provozovně, relevantní pouze tehdy, pokud takto objednané zboží nebo službu v této provozovně v daném čase, kdy se v provozovně nachází, převezme či zkonzumuje. Objednává-li zboží nebo službu, které s danou provozovnou nesouvisí, nepůjde o kontaktní platbu. Online platby za objednávky v e-shopech z účtu na účet, při kterých nedojde k osobnímu kontaktu se zákazníkem ani k relevantní platbě v provozovně, evidenci podléhat nebudou. Evidence tržeb se nebude týkat ani běžných plateb faktur, a to i v případě, že zákazník fakturu zaplatí například přímo v provozovně, aniž by o tom prodávající v okamžiku platby věděl.

Tržbu bude nutné zaevidovat nejpozději v okamžiku jejího uskutečnění. Podnikatel odešle údaje o tržbě finanční správě datovou zprávou, která bude autentizována certifikátem pro evidenci tržeb. Zákon však počítá i s technickými problémy, takže bude-li překročena podnikatelem nastavená mezní doba odezvy, bude možné data odeslat dodatečně. Musí tak učinit bezodkladně po odstranění problému, nejpozději však do 48 hodin od uskutečnění tržby.

Zákon stanovil široký seznam výjimek. Povinnost evidence se nebude týkat například některých tržeb státu a veřejných institucí, bank, pojišťoven, investičních společností či obchodníků s cennými papíry. Výjimky se týkají také některých specifických podnikatelských činností (některé tržby z osobní železniční přepravy, letecké dopravy, poštovních služeb, hazardních her nebo energetiky, tržby z provozování veřejných toalet a prodeje sladkovodních ryb v období od 18. do 24. prosince, pokud budou v dané provozovně v tomto období uskutečňovány pouze tyto tržby). Evidence se dále nebude vztahovat na tržby z prodejních automatů a za stanovených podmínek také na některá samoobslužná zařízení mimo provozovnu. Výjimku budou mít rovněž někteří nevidomí podnikatelé.

Do systému evidence se budou posílat zejména tyto údaje: identifikační číslo poplatníka, označení evidenční jednotky, označení pokladního zařízení, pořadové číslo tržby, datum a čas uskutečnění tržby, celková částka tržby a identifikace datové zprávy. Nebudou se odesílat informace o zboží nebo službě a údaje o dani z přidané hodnoty.

V některých případech se budou evidovat údaje o platbách určených k následnému čerpání nebo zúčtování. Zákon neobsahuje povinnost vydávat papírové ani elektronické účtenky. Nebude ani povinné vyvěšovat informační oznámení o tom, že se v dané provozovně evidují tržby.

Podnikatel, kterého se povinnost evidovat tržby týká, bude muset získat certifikát pro evidenci tržeb a nainstalovat jej do pokladního zařízení. Certifikáty bude možné získat prostřednictvím daňové informační schránky. Jejich počet se bude zpravidla odvíjet od počtu evidenčních jednotek, podnikatel ale bude moci jeden certifikát použít i pro více evidenčních jednotek. Před získáním certifikátu bude podnikatel povinen prostřednictvím daňové informační schránky oznámit údaje o svých evidenčních jednotkách, pokud alespoň v jedné z nich uskutečňuje evidované tržby. Oznamovací povinnost se může týkat i jednotek, ve kterých podnikatel přijímá pouze neevidované tržby, pokud má současně jinou jednotku, kde evidované tržby uskutečňuje. Evidenční jednotkou může být například provozovna nebo její samostatná funkční část, internetová stránka, její část nebo aplikace umožňující přístup ke zboží či službám, dopravní prostředek, v jehož rámci jsou poskytovány služby nebo prodáváno zboží, samotný poplatník, pokud podniká mimo výše uvedené jednotky.

O evidenční jednotce bude nutné zadat informace umožňující její identifikaci, její druh, převažující podnikatelskou činnost nebo informaci, zda se v ní uskutečňují evidované tržby. Pokud se některý z těchto údajů změní, bude nutné změnu oznámit. Oznámení musí podnikatel provést před první evidovanou tržbou po změně, nejpozději však do patnácti dnů od jejího vzniku.

Pro menší podnikatele, kteří nebudou mít vlastní řešení a nebudou chtít za software pro evidenci tržeb platit, bude k dispozici bezplatná aplikace.

Vyloučení z povinnosti evidence tržeb je určeno některým osobám samostatně výdělečně činným v prvním pásmu paušální daně za následujících podmínek (kromě ostatních podmínek a povinností spojených paušální daní): účast v prvním pásmu paušální daně, roční příjmy nejvýše 1 000 000 korun, placení měsíční přirážky k paušální dani ve výši 1400 korun. Režim se během zdaňovacího období nebude měnit. Pokud podnikatel limit příjmů překročí, doplatí rozdíl do konce zdaňovacího období a povinnost evidovat tržby mu vznikne až od následujícího roku.

Kontroly budou založeny především na datové analytice. Finanční správa bude moci porovnávat podnikatele se subjekty, které podnikají ve stejném oboru a za obdobných podmínek. Pokud analytika odhalí významné odchylky, může následovat kontrola přímo u podnikatele. Finanční správa ale bude mít i nadále možnost provádět kontrolní nákupy, počítá se s nimi, ale až jako s reakcí na konkrétní podezření či zjištěné nesrovnalosti. Maximální pokuta za porušení povinností podle zákona o evidenci tržeb bude činit až 500 000 Kč. Kromě sankcí podle zákona o evidenci tržeb se budou moci v určitých případech uplatnit také sankce podle daňového řádu.

Změny v zákoně o daních z příjmů

V zákoně o daních z příjmů se vrací „školkovné“ a sleva na studenta. Sleva na studenta byla obnovena v předchozí výši (4020 Kč ročně), u školkovného došlo k některým změnám. Základ školkovného zůstal stejný a poplatník bude moci opět uplatnit slevu za umístění dítěte ve výši rovnající se částce, kterou prokazatelně uhradil předškolnímu

zařízení za umístění dítěte v něm v daném zdaňovacím období. Maximální výše slevy je znovu omezena minimální mzdou pro dané zdaňovací období za každé dítě. Maximální výše slevy bude ovšem nově vázána na vyživované dítě, nikoli na poplatníka.

Limit pro podání přiznání k dani z příjmů podle § 38g byl zvýšen na 100 000 korun. Vzrostl také limit, do kterého nemusí podávat přiznání zaměstnanec, který má kromě příjmů ze zaměstnání (a příjmů od daně osvobozených a příjmů, z nichž je vybírána daň srážkou) i příjmy podle § 7 až 10 zákona o daních z příjmů. Nově půjde o 40 000 korun (dříve 20 000).

Zrušeno bylo zastropování u volnočasových benefitů, u zdravotních byly některé osvobozeny od daně. Nově zůstal u volnočasových benefitů pouze limit pro poskytnutí rekreace a zájezdu (20 000 Kč), ostatní volnočasové benefity, příspěvek na knihy a nově také poskytnutí příspěvku na osobní asistenci, pečovatelskou službu, tísňovou péči a odlehčovací službu jsou bez limitu. U zdravotních benefitů sice limit zůstal, ale vybraná plnění zaměstnavatele v rámci péče o zdraví zaměstnanců (např. nadstandardní preventivní prohlídky, screening diabetu, kardiovaskulárních onemocnění či onkologické prevence nebo očkování) budou osvobozena od daně z příjmů podle § 6 odst. 7 písm. f).

Tiché víno opět je daňově uznatelné jako dar do hodnoty 500 Kč bez daně z přidané hodnoty.

Spropitné v restauracích je za stanovených podmínek osvobozeno od daně z příjmů a pojistného. Osvobození se bude týkat zaměstnanců restaurací, kaváren a hospod, například číšníků, servírek, barmanů nebo kuchařů. Limit bude činit 7 % měsíčních tržeb restaurace, což fakticky znamená nutnou evidenci spropitného v účetním systému.

Od roku 2027 je zavedena daňová úleva v prvním roce, ve kterém poplatník zaevidoval tržbu, kterou má povinnost zaevidovat podle zákona o evidenci tržeb. Základní výše slevy je 5000 korun. Skutečná výše se ale bude odvíjet od základu daně a uplatněné základní slevy na poplatníka. Slevu bude možné využít pouze jednou. Do ustanovení upravujících paušální daň byla zavedena přirážka ve výši 1400 Kč měsíčně k současné sazbě, pro poplatníky v prvním pásmu, kteří nebudou chtít evidovat tržby. Tito poplatníci tak podle § 38lk budou platit zálohu 1500 Kč.

Změny v zákoně o dani z přidané hodnoty

V zákoně o dani z přidané hodnoty byla snížena sazba na nealkoholické nápoje ve stravovacích službách na 12 %. Snížená sazba se ovšem netýká nápojů, které si zákazník vezme s sebou a stánkového prodeje.

Novela zároveň zkracuje lhůtu pro vrácení daně z nezaplacených faktur z původních šesti na tři měsíce. Obvykle se jedná o pohledávky, u kterých z důvodu hospodárnosti s ohledem na malou výši pohledávky (například pokud jsou náklady na vymáhání vyšší než jednotlivě vymožená pohledávka) věřitel nepřikročí k jejich aktivnímu vymáhání skrze instituty insolvenčního zákona, exekučního řízení apod. Konkrétně se jedná o pohledávky, u nichž postačí dvakrát písemně vyzvat dlužníka ke splnění povinnosti uhradit pohledávku ze zdanitelného plnění. Množina pro možnost opravy základu daně se u těchto pohledávek rozšiřuje o výši neuhrazené pohledávky (z 10 000 Kč na 20 000 Kč), zkrácení požadované doby jejího neuhrazení (z šesti měsíců na tři měsíce) a navýšení celkového limitu, který je možné uplatnit v rámci kalendářního roku (100 000 Kč namísto dosavadních 20 000 Kč).

Zrušením § 77a bylo zrušeno omezení daně na vstupu u vybraných osobních automobilů, které zavedl tzv. konsolidační balíček.

Změny v zákoně o Finanční správě České republiky

Finanční úřady získají od roku 2027 možnost změnit místně příslušný finanční úřad podnikatele nebo jiného registrovaného subjektu, pokud to bude potřebné v zájmu rovnoměrného rozložení výkonu působnosti mezi jednotlivými finančními úřady. Dosud neplatila místní příslušnost jen při realizaci daňových kontrol a vymáhání daní, kdy z hlediska daňového subjektu může tyto agendy vůči němu vykonávat kterýkoli z finančních úřadů.

Nový § 12b nazvaný Zvláštní ustanovení o změně místní příslušnosti upravuje od 1. ledna 2027 možnost dosud místně příslušného finančního úřadu změnit tuto místní příslušnost vlastním rozhodnutím na jiný finanční úřad. Změnu určení místní příslušnosti bude možné použít také při změně určení příslušnosti Specializovaného finančního úřadu nebo pro jiné oblasti působnosti finančního úřadu. Dojde-li ke změně určení místní příslušnosti v případě daňového subjektu, u něhož došlo k delegaci místní příslušnosti správce daně, zaniká v odpovídajícím rozsahu tato delegace ke dni přechodu místní příslušnosti správce daně. § 12b je speciální normou vůči jiným předpisům upravujícím vymezení místní příslušnosti ve věcech správy daní a dalších agend spadajících do působnosti finančních úřadů. Standardně určená místní příslušnost podle daňového řádu, správního řádu, zákona č. 250/2016 Sb., popř. jiných daňových nebo dalších zákonů tak bude pro potřeby jednoho konkrétního orgánu – finančního úřadu – potenciálně modifikována speciálním nástrojem.

Předmětem speciální úpravy změny místní příslušnosti ve finančních úřadech je de facto umožnění toho, aby správa daní a dalších navazujících agend ve vztahu ke konkrétnímu adresátu mohla být relativně jednoduchým procesním postupem přenášena mezi jednotlivými finančními úřady a jejich pracovišti. Přesun místní příslušnosti správce daně ve vztahu ke konkrétnímu daňovému subjektu by neměl přinést vůči tomuto subjektu sám o sobě negativní dopad. Ten by mohl nastat toliko v případě, že by uvedeným přesunem došlo v případě daňového subjektu k vyloučení nebo významnějšímu omezení jeho procesních práv. Samotný akt změny místní příslušnosti proto nemusí mít sám o sobě nutně podobu rozhodovací činnosti založené na individualizované správní úvaze ohledně okolností konkrétního případu, ale postačí pouhé formální deklarování změny, její ukotvení v čase a řádné informování daňového subjektu, jehož se týká.

Změna určení místní příslušnosti se bude týkat pouze registrovaných daňových subjektů a daňových subjektů, které jsou podnikateli zapsanými do zákonem stanovené evidence (přičemž obě tyto kategorie se ve své valné většině překrývají, byť tomu tak není zcela bezvýjimečně). S ohledem na současný okruh daní spravovaných finančními úřady, u nichž je zákonem stanovena povinnost registrace, bude navrhované opatření cílit na právnické osoby (ať již mají nebo nemají status podnikatelů) a fyzické osoby podnikající.

V případě fyzických osob podnikajících, které nepodléhají povinnosti registrace, pak bude navržené opatření možné použít pouze v případě těch z nich, které se zapisují do zákonem stanovené evidence. Typicky půjde o registr osob, živnostenský rejstřík, komorové registry, evidence zemědělských podnikatelů atd. Příkladem podnikatelů, kteří nejsou registrovanými daňovými subjekty, ani se uvedeným způsobem neevidují, mohou být autoři, tvůrci či jiní umělci publikující nebo vystupující na základě autorské smlouvy v režimu autorského zákona. V jejich případě použití navržené změny určení místní příslušnosti možné nebude (pokud neprovozují současně ještě jiný typ podnikání, v jehož důsledku již evidováni jsou). Klíčové pak je, že opatření v podobě změny určení místní příslušnosti zejména nebude možné uplatnit v případě nepodnikajících fyzických osob.

V případě právnických osob a fyzických osob podnikajících se bude jednat o subjekty, které obecně jsou povinně vybaveny datovou schránkou (popřípadě mají možnost jejího zřízení na žádost v případě zahraničních subjektů) a disponují plnohodnotnou možností se správcem daně oběma směry komunikovat výlučně elektronicky, resp. z velké části měly i dosud takovou povinnost. Určitou výjimku tvoří výše uvedené podnikající fyzické osoby, které nejsou zapsány do zákonem stanovené evidence (tito podnikatelé v souladu s § 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů nedisponují datovou schránkou zřízenou ze zákona).

Základní kroky v rámci kontaktu mezi daňovým subjektem a správcem daně může daňový subjekt realizovat na kterémkoliv finančním úřadě (učinění podání, provedení platby daně, získání obecných informací atd.). Každý daňový subjekt má rovněž možnost využívat nástroj v podobě daňové informační schránky.

Daňovému subjektu bude garantováno obdobné právo, jaké již dříve zákon předpokládal při výkonu tzv. vybrané působnosti finančního úřadu, tj. právo seznámit se s obsahem klíčových písemností vedených v příslušném spise v sídle finančního úřadu, který je daňovému subjektu dostupný podle místa jeho pobytu, resp. sídla. V praxi se aplikuje rovněž institut tzv. korespondenčního nahlížení do spisu při správě daní. Pro případ potřeby osobního jednání mezi daňovým subjektem či jeho zástupcem a úředními osobami správce daně, které se správě daní daného subjektu bezprostředně věnují, Finanční správa již v současnosti zkušebně využívá možnost ústního jednání na dálku prostřednictvím videokonferenčního zařízení, a to v případě osobní návštěvy daňového subjektu na finančním úřadě v místě jeho pobytu nebo sídla, kde dojde ke ztotožnění dané osoby a zprostředkování spojení s úředními osobami na jiném úřadě. Ačkoliv současný text daňového řádu tuto možnost výslovně neupravuje, není její využití se zákonem v kolizi a v návaznosti na navržený koncept změny určení místní příslušnosti se předpokládá postupné využívání, resp. další rozšiřování tohoto komunikačního nástroje.

Změny v zákoně o Celní správě České republiky

Orgánům Celní správy dala novela pravomoc k prověřování plnění povinností při evidenci tržeb. Současně byla Celní správě přiznána pravomoc spočívající v uskutečnění kontrolního nákupu. Podoba tohoto ustanovení před novelou obsahovala procesní postup kontrolního nákupu, a jako taková se nově uplatní též v souvislosti s evidencí tržeb. V § 38 byla připuštěna možnost použití tzv. krycích prostředků celníkem. Podle § 39 zákona o Celní správě České republiky se krycím prostředkem rozumí věc, včetně krycího dokladu, prostor nebo činnost sloužící k zastírání skutečné totožnosti osoby, k zabránění vyzrazení její činnosti nebo k zastírání činnosti orgánu Celní správy. V rámci krycích prostředků byl již v minulosti celník oprávněn používat krycí doklady mimo jiné při výkonu působnosti orgánů Celní správy podle zákona upravujícího hazardní hry a při provádění kontrolního nákupu podle zákona o Celní správě České republiky, pokud by bez jejich použití došlo ke zmaření tohoto výkonu nebo k ohrožení života, zdraví nebo majetku celníka nebo jiné osoby. V praxi se ukázalo, že zejména v kombinaci s uvedeným použitím krycích dokladů bylo v některých případech nezbytné využít také ostatní druhy krycích prostředků. Typickým příkladem je provádění kontroly v provozech, kde je standardně vedle průkazu totožnosti vyžadováno též sdělení čísla platební karty (např. hotely). Z logiky věci by pro tento typ kontrol měl mít celník možnost disponovat kompletní krycí legendou zahrnující nejen doklad, ale i další prvky.

Zákon č. 180/2026 Sb., o evidenci tržeb a o změně některých dalších zákonů

Jaká vyznačení jsou v textu úplného znění:

- obyčejné černé písmo – základní text účinný od 1. ledna 2027
- ***tučné černé ležaté písmo*** – základní text účinný od 8. října 2026
- *ležaté písmo* – redakční poznámky, vysvětlivky

ČÁST PRVNÍ
EVIDENCE TRŽEB
HLAVA I
Úvodní ustanovení
§ 1
Předmět úpravy

Tento zákon upravuje práva, povinnosti a postupy při evidenci tržeb a v její souvislosti s cílem zabezpečit jednotné a automatizované zjišťování informací o evidovaných tržbách a jejich využití k posílení rovného a poctivého podnikatelského prostředí a k efektivnějšímu ověřování plnění daňových povinností.

Komentáře a vysvětlivky k novým ustanovením:

§ 1 ▸ Úvodem je vymezen obecný předmět zákona o evidenci tržeb odkazující na práva a povinnosti, které vznikají v souvislosti s naplňováním obsahu předpisu, tedy existencí, uskutečňováním a ochranou evidence tržeb, včetně vybraných postupů s ní souvisejících. Z tohoto pohledu má zákon povahu daňového zákona a jeho předmět i cíl se týkají správy daní ve smyslu § 1 odst. 1 daňového řádu. Tato skutečnost je v zákonném textu zdůrazněna užitím odpovídající terminologie, zejména pojmů „poplatník" a „správce daně".

Cílem zavedení povinné evidence tržeb je zabezpečení efektivního a funkčního zjišťování informací o evidovaných tržbách (nikoli tedy o veškerých tržbách). Poplatník, který je nucen investovat do vybudování a udržování infrastruktury umožňující evidování tržeb v rámci dané evidenční jednotky (typicky provozovny), by měl v situaci, kdy zákon pro danou podnikatelskou činnost evidenci tržeb vyžaduje, evidovat v rámci tohoto segmentu podnikatelské činnosti veškeré tržby bez ohledu na to, jakým způsobem platby je úhrada za výstup z této činnosti uskutečňována. Taková situace nastane především tehdy, lze-li úhradu za výstup z dané činnosti uskutečnit v hotovosti. Naopak v situacích, kdy platby za výstup z určité podnikatelské činnosti lze realizovat prakticky výlučně způsobem, který umožňuje jejich dostupnou kontrolu jinými nástroji, není takovou činnost nezbytně nutné evidenci tržeb podrobovat. Typickým příkladem je distanční prodej zboží nebo služeb prostřednictvím e-shopu, který nelze z povahy věci uskutečnit v hotovosti a který lze prověřovat i jinými metodami. Hranici mezi situacemi, kdy je evidování tržeb žádoucí, racionální a proporcionální, a situacemi, kdy tomu tak není, činí zákon v ustanoveních vymezujících evidovanou tržbu (zejména pak její formální náležitosti – viz § 5), ale také v ustanoveních vymezujících výjimky z evidence tržeb (viz § 11 a násl.).

(*Účinnost tohoto ustanovení dnem 1. ledna 2027*)

HLAVA II
Vymezení evidence tržeb
Díl 1
Subjekt a předmět evidence tržeb
§ 2
Určení subjektu a předmětu evidence tržeb

(1) Evidenci tržeb podléhá poplatník

a) daně z příjmů fyzických osob a

b) daně z příjmů právnických osob.

(2) Předmětem evidence tržeb jsou evidované tržby uskutečněné na území České republiky.

Komentáře a vysvětlivky k novým ustanovením:

§ 2 ▸ Znění tohoto ustanovení vychází z § 3 předchozího (zrušeného) zákona o evidenci tržeb, který beze změny přejímá.

Odstavec 1 stanoví, že subjektem, k němuž se vztahují povinnosti podle evidence tržeb (tedy tím, kdo evidenci tržeb podléhá), je poplatník daně z příjmů fyzických osob a poplatník daně z příjmů právnických osob. Ustanovení se váže na zákon o daních z příjmů. Podle § 2 odst. 1 zákona o daních z příjmů jsou poplatníky daně z příjmů fyzických osob fyzické osoby. V tomto kontextu je však třeba upozornit na ustanovení § 239a daňového řádu, které fakticky posouvá zánik poplatníka – fyzické osoby z okamžiku faktické smrti do okamžiku tzv. smrti daňové, která nastává až v okamžiku rozhodnutí soudu o dědictví. Důvod pro aplikaci tohoto přístupu je naplnění účelu evidence tržeb, kterým je sledování tržeb pro daňové účely. Je tak logické, aby se v případě úmrtí poplatníka postupovalo analogicky, jako se postupuje u daní z příjmů. § 17 odst. 1 zákona o daních z příjmů stanoví, že poplatníkem daně z příjmů právnických osob je právnická osoba, organizační složka státu, podílový fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy, podfond investičního fondu podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy, fond obhospodařovaný penzijní společností podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, svěřenský fond podle občanského zákoníku a jednotka, která je podle právního řádu státu, podle kterého je založena nebo zřízena, poplatníkem, a fond ve správě Garančního systému finančního trhu podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu. Jednání při evidenci tržeb u těch poplatníků, kteří nejsou právnickou osobou, se řídí stejnými principy jako u daní z příjmů či jiných daní, které za poplatníka označují jinou jednotku než je osoba, tj. především se uplatní § 24 odst. 6 daňového řádu.

V textu zákona se dále používá pouze slovo „poplatník", tj. nikoliv již plný název „poplatník daně z příjmů". Kontext, že se nejedná o jiného poplatníka, je dovoditelný právě na základě tohoto ustanovení, které výslovně deklaruje, že předmět se dotýká pouze poplatníků daně z příjmů. Výjimku z tohoto pravidla tvoří situace, kdy určitá norma tohoto zákona má být aplikována pouze např. na poplatníky daně z příjmů fyzických osob. Zde se pak používá plného označení.

Odstavec 2 v kombinaci s odstavcem 1 staví najisto, že předmětem evidence jsou a podle zákona o evidenci tržeb evidovány budou pouze evidované tržby uskutečňované poplatníky daně z příjmů fyzických osob a poplatníky daně z příjmů právnických osob. Současně zužuje okruh tržeb, které jsou předmětem evidence tržeb, na tržby uskutečněné na území České republiky. Omezení se v prvé řadě týká poplatníků, kteří jsou daňovými rezidenty České republiky. Povinnost evidovat tržby uskutečněné v zahraničí není racionální z několika důvodů. Zaprvé tato povinnost by zakládala nerovnost mezi poplatníky – daňovými rezidenty České republiky působícími v zahraniční a jejich zahraničními konkurenty, neboť ti povinnosti evidovat tržby uskutečněné mimo Českou republiku podle českého zákona o evidenci tržeb nepodléhají.

Z hlediska daňových nerezidentů platí, že pro naplnění materiálního znaku evidované tržby je nutné dosažení rozhodného příjmu podle § 7. Tím se rozumí příjem ze samostatné činnosti, která je podnikáním, pokud jde o poplatníka daně z příjmů fyzických osob, případně příjem z činnosti, která je podnikáním, pokud jde o poplatníka daně z příjmů právnických osob, tedy příjem podle českého zákona o daních z příjmů. Podle § 2 odst. 3 a § 17 odst. 4 zákona o daních z příjmů se daňová povinnost daňových nerezidentů vztahuje pouze na příjmy ze zdrojů na území České republiky, přičemž příjmy ze zdrojů na území České republiky jsou vymezeny v § 22 zákona o daních z příjmů. Z tržeb za tyto příjmy potom budou předmětem evidence tržeb pouze ty tržby, které budou uskutečněny na území České republiky.

K vymezení evidované tržby v § 4 pak dochází na základě naplnění podmínek tvořících dva znaky evidované tržby – formální (uvedený v § 5) a materiální (uvedený v § 7). Pouze při naplnění podmínek obou znaků je posuzovaná transakce považovaná za evidovanou transakci. Na transakce, které nejsou pro účely zákona o evidenci tržeb považovány za evidované tržby, se povinnost evidence nevztahuje, a to bez ohledu na to, zda v souvislosti s nimi vzniká předmět daně, či nikoliv.

(*Účinnost tohoto ustanovení dnem 1. ledna 2027*)

§ 3
Evidenční jednotka

Evidenční jednotkou se pro účely tohoto zákona rozumí

a) provozovna, popřípadě její samostatná funkční část (dále jen „provozovna"),

b) internetová stránka, část internetové stránky nebo aplikace, které umožňují

přístup ke zboží nebo službám,
c) dopravní prostředek využívaný k dodávání zboží nebo poskytování služeb,
d) poplatník v rozsahu, ve kterém vykonává podnikatelskou činnost mimo evidenční jednotky podle písmen a) až c).

Komentáře a vysvětlivky k novým ustanovením:

§ 3 ▸ Pro účely evidence tržeb se vymezuje pojem „evidenční jednotka". Tento pojem je být materiálním vymezením provozovny v širším slova smyslu. Záměrně se však nepoužívá pojem „provozovna" vymezený pro účely daného zákona, neboť daný pojem je již v právním řádu vymezován různým způsobem v několika právních předpisech. Záměrem bylo využít pojem vlastní (evidenční jednotka) a k vymezení jeho obsahu využít již existujících definic a vymezení.

Pojem evidenční jednotka je klíčovým prvkem pro určení vztahu mezi poplatníkem a okruhem tržeb, které podléhají evidenci podle tohoto zákona. Jeho využití tak lze spatřovat jednak v samotném vymezení formálního znaku evidované tržby tam, kde se jedná o tzv. kontaktní platbu (viz § 6), a současně v rámci určení rozsahu oznamovací povinnosti podle § 15 a požadavku strukturování údajů, které je poplatník povinen uvádět v datových zprávách při zaevidování tržby (viz § 17). Termín evidenční jednotka může vyvolávat dojem, že jde o jednotku (organizační složku), která musí evidovat tržby, které jsou v jejím rámci (prostřednictvím ní) realizovány. To však bude platit pouze u té evidenční jednotky, kde daná tržba naplní formální a materiální znaky evidované tržby (typicky u provozoven). Rozdělení podnikatelské činnosti poplatníka na určité segmenty podle jednotlivých evidenčních jednotek má sloužit k tomu, aby se tyto segmenty daly normativně uchopit a aby bylo možné oddělit případy, kdy k evidenci tržeb dochází a kdy k ní naopak nedochází. Může tedy existovat evidenční jednotka, která žádné tržby neeviduje.

Evidenční jednotkou je podle písmene a) provozovna v obecném smyslu slova tak, jak jej používá bez dalšího např. občanský zákoník. Provozovnou je třeba rozumět především provozovnu ve smyslu živnostenského zákona. Ten daný pojem vymezuje v § 17 jako „prostor, v němž je živnost provozována". Za provozovnu považuje rovněž „automat nebo obdobné zařízení sloužící k prodeji zboží nebo poskytování služeb" a „mobilní provozovnu". Platí, že živnost lze provozovat ve více provozovnách, pokud má podnikatel právní důvod pro jejich užívání.

Pod pojem provozovna je nutné subsumovat též materiální obdobu provozovny podle živnostenského zákona v případech, kdy podnikatelská činnost poplatníka není živností a nespadá tedy pod režim tohoto zákona. Provozovnou tak pro účely evidence tržeb budou i prostory, které by byly provozovnou dle živnostenského zákona za předpokladu, že by podnikatelská činnost, která je jejich prostřednictvím vykonávána, byla živností. Uvedené se týká zejm. tzv. svobodných povolání, zemědělské činnosti či autorské činnosti. Půjde tak především o místo, kde je vykonáváno nezávislé povolání nebo podnikání, které není živností.

Písmeno b) za evidenční jednotku prohlašuje internetovou stránku, část internetové stránky nebo aplikaci, na kterých je nabízeno zboží nebo služby. Jde o obdobnou konstrukci, kterou obsahoval § 17 odst. 1 dřívějšího zákona o evidenci tržeb, který tyto internetové stránky subsumoval pod pojem provozovna. Nově se výslovně zmiňují i části internetových stránek a aplikace, což výslovně potvrzuje přístup, který byl výkladově dovozován již u dřívějšího zákona o evidenci tržeb. Fakticky se cílí především na tzv. e-shopy a další nabídky zboží a služeb prostřednictvím internetových stránek nebo různých aplikací.

Názvoslovím evropských právních předpisů by bylo možné tento segment označit jako „on-line rozhraní". Tento pojem vymezuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017. On-line rozhraním rozumí: „jakýkoli software, včetně internetové stránky, části internetové stránky či aplikace, provozovaný obchodníkem nebo jeho jménem, který spotřebitelům umožňuje přístup ke zboží nebo službám tohoto obchodníka". S tímto pojmem pracuje i zákon o ochraně spotřebitele. Ten v § 2 odst. 2 písm. b) definuje pro účely zákona o ochraně spotřebitele pojem „on line tržiště". Rozumí se jím: „služba umožňující spotřebiteli uzavírat distančním způsobem smlouvu s prodávajícím nebo jinou osobou za využití softwaru zahrnujícího internetovou stránku, část internetové stránky nebo aplikaci, provozovaného jiným podnikatelem, než je prodávající, nebo jeho jménem".

Občanský zákoník v této souvislosti rozeznává smlouvy uzavírané distančním způsobem (srov. § 1824 a násl.), což ovšem zahrnuje i jiné způsoby komunikace na dálku (typicky uzavřením smlouvy po telefonu) než jen on-line rozhraní.

Koncepce nového zákona o evidenci tržeb na tržby z tohoto typu podnikatelské činnosti primárně necílí. Pokud bude úhrada za takto nabízené zboží či služby realizována výlučně bezhotovostně (v širším smyslu slova – viz § 5), nebudou muset být tržby uskutečněné jejím prostřednictvím evidovány. Pokud by ovšem daný obchodní model předpokládal možnost úhrady i v hotovosti, dopadla by povinnost vytvořit infrastrukturu pro evidenci tržeb, resp. samotná povinnost evidovat i na tuto evidenční jednotku.

V případě „on-line tržišť" platí, že povinnost evidovat tržbu se vztahuje vždy k poplatníkovi, jemuž plyne rozhodný příjem z dané činnosti. Samotný provozovatel on-line tržiště není povinen evidovat tržby prodávajících z titulu pouhého provozu rozhraní. Povinnost evidence by na něj dopadala typicky jen tehdy, pokud by jednal vlastním jménem na účet jiného poplatníka (nepřímé zastoupení dle § 9), případně pokud by byl pověřen evidováním tržeb dle § 10, anebo pokud by přijímal kontaktní platby jako přímý zástupce poplatníka.

Písmeno c) rozumí evidenční jednotkou dopravní prostředek využívaný k dodávání zboží nebo poskytování služeb. Dopravní prostředek může sloužit k přepravě osob, zvířat i věcí. Může být motorový, tažený či poháněný vlastní silou. Typicky půjde o vozidlo taxislužby, které současně naplní podmínku § 15, že jsou jeho prostřednictvím uskutečňovány tržby. Bude se tak na něj vztahovat oznamovací povinnost a na platby z podnikatelské činnosti pak povinnost evidovat tržby. Pokud by se jednalo o dopravní prostředek, který je pouhým nástrojem pro výkon podnikatelské činnosti (např. stavební stroj), avšak žádné tržby se jeho prostřednictvím neuskutečňují, žádná povinnost podle navrhovaného zákona na něj nedopadá.

Pokud by se současně jednalo o mobilní provozovnu, tak na ni přednostně dopadne ustanovení § 3 písm. a), což má význam prakticky pouze pro správnou klasifikaci druhu evidenční jednotky (viz § 15 odst. 2 písm. b)).

Pomyslnou zbytkovou množinu představuje písmeno d), podle něhož je poplatník, který svou podnikatelskou činnost nevykonává prostřednictvím žádné provozovny (v širším smyslu slova), internetových stránek nebo aplikace, sám o sobě evidenční jednotkou. Dané pravidlo se vztáhne i na podnikatelskou činnost poplatníka, při které jsou přijímány tržby, kterou nelze podřadit pod předchozí tři kategorie evidenčních jednotek. Typickým případem bude poplatník (řemeslník), který svou činnost vykonává ve své provozovně (ta bude jeho první evidenční jednotkou), ale také u zákazníků, tj. mimo provozovnu (zde bude on sám druhou evidenční jednotkou).

(*Účinnost tohoto ustanovení dnem 1. ledna 2027*)

Díl 2
Evidovaná tržba
§ 4
Vymezení evidované tržby

(1) Evidovanou tržbou je platba, která splňuje formální náležitosti evidované tržby a zakládá rozhodný příjem.

(2) Evidovanou tržbou je také platba, která splňuje formální náležitosti evidované tržby a je
a) určena k následnému čerpání nebo zúčtování, která zakládají rozhodný příjem, nebo
b) následným čerpáním nebo zúčtováním té platby, která zakládá rozhodný příjem.

Komentáře a vysvětlivky k novým ustanovením:

§ 4 ▸ Stanovuje se evidovaná tržba, na niž se uplatní evidence tržeb. Text vychází z § 4 předchozího zákona o evidenci tržeb, který beze změny přejímá.

V odstavci 1 je stanovena základní definice evidované tržby. Aby určitá platba byla shledána jako evidovaná tržba, musí být kumulativně naplněn formální znak uvedený v § 5 a materiální znak evidované tržby, kterým je založení rozhodného příjmu. Rozhodný příjem je definován v § 7. Evidovanou tržbou je tak celá platba, která takový rozhodný příjem založila.

Tato obecná definice je korigována dalšími ustanoveními, například odstavcem 2, který ji rozšiřuje, nebo § 11 až 13, které ji naopak zužují.

Odstavec 2 řeší problematiku různých typů elektronických peněženek, čipových karet a obdobných institutů, v rámci kterých dochází nejdříve k jejich „nabití" a následně k čerpání kreditu, který byl takto nabit. Záměrem je, aby evidenci tržeb podléhaly obě tyto transakce. Vzhledem k tomu, že příjem ve smyslu zákona o daních z příjmů může dle povahy transakce nastat jak v případě nabíjení daného kreditu, tak i v případě jeho čerpání, je nutné stanovit explicitně, že za evidovanou tržbu se považují obě tyto situace, tj. v písm. a) je obsaženo „nabití" a v písm. b) „čerpání nabitého kreditu".

Specifický případ v tomto ohledu představují tržby ve formě platby za poskytování služeb uskutečněné prostřednictvím veřejné mobilní telefonní sítě, která je následným čerpáním nebo zúčtováním jiné platby. Zde dochází v souladu s § 13 odst. 5 písm. a) k jejich vynětí (viz dále).

(*Účinnost tohoto ustanovení dnem 1. ledna 2027*)